

Përshkrimi i Programit

Master shkencor në “Mjekësi Veterinare”

1. Pse një Master shkencor në “Mjekësi Veterinare”

Programi Master në “Mjekësi Veterinare” është i konceptuar për të mbështetur përafrimin e Shqipërisë me **acquis të BE-së** dhe kompetencat e **EAEVE**, në kuadër të integritit në BE (2030) dhe zbatimit të Ligjit për Shëndetin e Kafshëve (nga viti 2027).

Programi i ri adreson boshllëqet kritike të identifikuar në shërbimet veterinarë, veçanërisht në **survejancë, zbatim të legjislacionit, gjurmueshmëri dhe mbështetje laboratorike**, duke forcuar kapacitetet profesionale në nivel pasuniversitar.

Programi fokusohet në prioritetet kryesore evropiane, përfshirë **rezistencën antimikrobiale (AMR), Shëndetin Publik Veterinar dhe Sigurinë/Cilësinë Ushqimore**, brenda kuadrit “**Një Shëndet**” (One Health).

Nëpërmjet një qasjeje të bazuar në kompetenca dhe të orientuar drejt praktikës, ai përgatit të diplomuarit me aftësi në **vlerësimin e riskut, kontrollet zyrtare, biosekuritetin, mirëqenien e kafshëve dhe programet e monitorimit**, duke siguruar gatishmërinë e tyre për zbatim të menjëhershëm profesional.

2. Kompetencat e të diplomuarve

Të diplomuarit e Masterit në “Mjekësi Veterinare” do të përmbushin **Day One Competences (D1Cs)** sipas përcaktimit të **EAEVE (SOP 2023, 38 kompetenca)**, duke siguruar që ata të jenë plotësisht të përgatitur për praktikë profesionale në kuadër të sistemit veterinar evropian.

Ata do të jenë në gjendje të:

- Diagnostikojnë, parandalojnë dhe kontrollojnë sëmundjet e kafshëve, përfshirë zoonozat, duke përdorur qasje të bazuara në evidencë
- Aplikojnë epidemiologjinë, survejancën dhe vlerësimin e riskut në programet e monitorimit dhe kontrollit të sëmundjeve
- Kryejnë dhe interpretojnë diagnostikën laboratorike dhe të mbështesin vendimmarrjen veterinarë
- Zbatojnë masa të biosekuritetit, standarde të mirëqenies së kafshëve dhe menaxhim të shëndetit të tufës
- Kryejnë kontrolle zyrtare në sigurinë ushqimore dhe Shëndetin Publik Veterinar
- Trajtojnë rezistencën antimikrobiale (AMR) përmes përdorimit të përgjegjshëm dhe monitorimit.
- Komunikojnë në mënyrë efektive me fermerët, palët e interesit dhe autoritetet

- Punojnë brenda kuadrit “Një Shëndet” (One Health), duke integruar shëndetin e kafshëve, njerëzve dhe mjedisit
- Tregojnë përgjegjësi etike, ligjore dhe profesionale
- Angazhohen në të nxënit gjatë gjithë jetës, kërkim shkencor dhe mendim kritik

Këto kompetenca arrihen përmes një kurrikule të bazuar në **learning outcomes**, ku aktivitetet mësimore dhe vlerësimet janë plotësisht të harmonizuara për të siguruar që të diplomuarit të jenë të gatshëm për praktikë që në ditën e parë.

3. Punëdhënësit e mundshëm dhe/ose rruga e karrierës

Të diplomuarit e Masterit në “Mjekësi Veterinare” do të kenë mundësi të gjera karriere në sektorët klinikë, publikë dhe shkencorë:

1. Praktika Klinike dhe Industriale

- Praktikë private veterinare (shërbime klinike)
- Shëndeti i kafshëve të fermës dhe prodhimit, role këshillimore dhe konsulence

2. Sektori Publik dhe Shërbimet Rregullatore

- Veteriner Zyrtar (inspektim, certifikim, kontroll i sëmundjeve)
- Shërbimet Veterinare dhe Autoritetet Kompetente (p.sh., AKVMB)
- Shëndeti Publik Veterinar dhe role në kuadër të “Një Shëndet” (AMR, siguri ushqimore, survejancë)

3. Shërbimet Laboratorike dhe Diagnostike

- Labororë referencë kombëtarë dhe institucione diagnostike (p.sh., ISUV)

4. Zhvillimi Akademik dhe Kërkimor

- Pozicione kërkimore në projekte, institute dhe universitete
- Vazhdim studimesh pasuniversitare (PhD dhe specializime të avancuara)

Ky spektër i gjerë karriere siguron që të diplomuarit të jenë të përgatitur për të përmbushur si nevojat kombëtare, ashtu edhe për integrim në tregun evropian të punës.

5. Alumni të cilët mund të shërbejnë si shembull

Të diplomuarit dhe profesionistët e lidhur me programe të ngjashme kanë ndërtuar me sukses karriera ndërkombëtare në akademi, kërkim shkencor dhe industri, duke shërbyer si modele të forta për studentët e ardhshëm. Shembuj të spikatur përfshijnë:

- Prof. Qendrim Zebel – Universiteti i Mjekësisë Veterinare, Vienë (Austri).
- Prof. Burim Ametaj – Universiteti Alberta (Kanada)
- Prof. Shaniko Shini – Universiteti i Queensland (Australi).
- Prof. Bledar Bisha – Universiteti i Wyoming (SHBA).
- Dr. Albert Licollari – Kompania Nucro-Technics (Kanada)

Rrugët e tyre profesionale dëshmojnë potencialin e programit për të formuar profesionistë që kontribuojnë në nivel ndërkombëtar në shkencat veterinare, sigurinë ushqimore dhe shëndetin e kafshëve. Përvojat e tyre theksojnë:

- Progres të spikatur akademik dhe kërkimor
- Angazhim në sfidat globale të mjekësisë veterinare dhe sigurisë ushqimore
- Mundësi në industri, inovacion dhe shkencë të aplikuar

Këta alumni shërbejnë si frymëzim dhe dëshmi e kapacitetit të programit për të prodhuar të diplomuar shumë konkurrues në fushën globale të mjekësisë veterinarë.

6. Si zbatohet ndërdisiplinarteti i programit?

Programi i Mjekësisë Veterinarë është në thelb ndërdisiplinor, duke integruar njohuri, metoda dhe perspektiva nga fusha të ndryshme shkencore dhe profesionale për të përgatitur të diplomuarit për role komplekse në shëndetin e kafshëve, shëndetin publik dhe sistemet ushqimore.

Në thelb, programi kombinon shkencat biomjekësore (anatomi, fiziologji, patologji, mikrobiologji, imunologji) me shkencat klinike (mjekësi e brendshme, kirurgji, riprodhim, imazheri diagnostike), duke u mundësuar studentëve të kuptojnë proceset e sëmundjeve dhe të aplikojnë diagnozë dhe trajtim të bazuar në evidencë. Kjo plotësohet më tej nga epidemiologjia dhe mjekësia e popullatave, ku analizohen modelet e sëmundjeve, faktorët e rrezikut dhe strategjitë e kontrollit në nivel tufe, rajonal dhe global.

Ekziston një lidhje e fortë me shkencat bujqësore dhe të prodhimit blegtoral, duke përfshirë ushqyerjen, mbarështimin, mirëqenien dhe menaxhimin e fermës, duke siguruar që ndërhyrjet veterinarë të jenë në përputhje me produktivitetin, qëndrueshmërinë dhe mirëqenien e kafshëve. Programi integron gjithashtu shëndetin publik dhe sigurinë ushqimore, duke theksuar zoonozat, rezistencën antimikrobike, higjienën dhe qasjen “One Health”, që lidh shëndetin e kafshëve, njerëzve dhe mjedisit.

Përveç kësaj, kurrikula mbështetet në shkencat laboratorike dhe diagnostike (biologji molekulare, serologji, teknika mikrobiologjike), si dhe në shkencën e të dhënave dhe biostatistikën, duke forcuar vendimmarrjen e bazuar në evidencë dhe kompetencat kërkimore. Gjithnjë e më shumë përfshihen elementë të shkencave mjedisore, biosigurisë dhe kuadrit rregullator/politik për të adresuar sëmundjet ndërkufitare, ndikimet e ndryshimeve klimatike dhe standardet ndërkombëtare (p.sh. World Organisation for Animal Health).

Së fundi, programi përfshin aftësi profesionale dhe ndërsektoriale, si komunikimi, etika, ekonomia dhe vendimmarrja, duke përgatitur të diplomuarit të punojnë në mënyrë efektive me fermerët, institucionet dhe ekipet multidisiplinare.

Në tërësi, kjo strukturë ndërdisiplinore siguron që të diplomuarit në mjekësi veterinarë të mos jenë vetëm klinikistë, por edhe kontribues në shëndetin publik, sistemet ushqimore, kërkimin shkencor dhe politikëbërjen, të aftë për të përballuar sfida komplekse në një kontekst global në zhvillim të shpejtë.

- Integron shkencat biomjekësore me shkencat klinike për praktikë të bazuar në evidencë.
- Përfshin epidemiologjinë dhe mjekësinë e popullatave për analizën e sëmundjeve.
- Lidhet me shkencat e prodhimit blegtoral (ushqyerje, mbarështim, mirëqenie, menaxhim).
- Integron shëndetin publik dhe sigurinë ushqimore, me fokus në zoonozat, AMR dhe One Health.
- Përdor shkencat laboratorike dhe biostatistikën për diagnostikë dhe kërkim.
- Adreson biosigurinë, mjedisin dhe rregulloret (p.sh. World Organisation for Animal Health).
- Zhvillon aftësi profesionale (komunikim, etikë, punë në ekip).

Të diplomuarit janë të përgatitur për role në praktikën klinike, shëndetin publik dhe sistemet ushqimore të qëndrueshme.

7. Cilat programe Bachelor sugjerohen per kete Master.

Programi i Mjekësisë Veterinare nuk ofron rrugë alternative pranimi; megjithatë, ai lejon transferimin e kontrolluar të studentëve nga programe të barasvlershme të mjekësisë veterinare, bazuar në një vlerësim rigoroz të rezultateve të të nxënit (Learning Outcomes), krediteve ECTS dhe kompetencave klinike, duke siguruar përputhje të plotë me kompetencat e ditës së parë (Day One Competences) sipas standardeve të European Association of Establishments for Veterinary Education.